ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.3.2024
COM(2024) 113 final

2024/0062 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών σχετικά με την προσχώρηση της Σενεγάλης στη σύμβαση για την εμπορία σιτηρών του 1995

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών σχετικά με την προσχώρηση της Σενεγάλης στη **σύμβαση για την εμπορία σιτηρών** του 1995 (στο εξής: σύμβαση).

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η σύμβαση για την εμπορία σιτηρών του 1995

Η σύμβαση αποσκοπεί στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας σε όλους τους τομείς του εμπορίου σιτηρών, στην προώθηση της επέκτασης του διεθνούς εμπορίου σιτηρών και στη διασφάλιση της μέγιστης δυνατής ελευθερίας όσον αφορά την ροή του εν λόγω εμπορίου. Επιπλέον, η σύμβαση έχει ως στόχο να συμβάλει στον μέγιστο δυνατό βαθμό στη σταθερότητα των διεθνών αγορών σιτηρών προς το συμφέρον όλων των μελών, να ενισχύσει την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και να δημιουργήσει ένα φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συζήτηση των ανησυχιών των μελών σχετικά με το εμπόριο σιτηρών.

Η σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1995. Η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης[1].

Η σύμβαση είχε συναφθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με την απόφαση 96/88/ΕΚ του Συμβουλίου έως τις 30 Ιουνίου 1998 και έκτοτε παρατείνεται τακτικά. Κάθε φορά, η ισχύς της σύμβασης παρατείνεται για μέγιστη περίοδο δύο ετών, σύμφωνα με το άρθρο 33 της σύμβασης. Τελευταία φορά παρατάθηκε με την απόφαση του Διεθνούς Συμβουλίου Σιτηρών (στο εξής: IGC) κατά την 58η σύνοδό του στις 14 Ιουνίου 2023 και παραμένει σε ισχύ έως τις 30 Ιουνίου 2025.

2.2. Το Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών

Το IGC που διαχειρίζεται τη σύμβαση είναι ένας διακυβερνητικός οργανισμός με έδρα το Λονδίνο, ο οποίος επιδιώκει να επιτύχει τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 1 της σύμβασης. Ειδικότερα, το IGC έχει ως στόχο:

α) την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας σε όλους τους τομείς του εμπορίου σιτηρών·

β) την προώθηση της επέκτασης, καθώς και του ανοικτού και δίκαιου χαρακτήρα του διεθνούς εμπορίου στον τομέα των σιτηρών·

γ) τη συμβολή στη σταθερότητα της διεθνούς αγοράς σιτηρών, την ενίσχυση της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας και τη συμβολή στην ανάπτυξη των χωρών οι οικονομίες των οποίων εξαρτώνται από τις εμπορικές πωλήσεις σιτηρών.

Οι στόχοι αυτοί επιδιώκονται με τη βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς μέσω ανταλλαγής πληροφοριών, ανάλυσης και διαβούλευσης όσον αφορά τις εξελίξεις της αγοράς και της σχετικής πολιτικής.

Το IGC αριθμεί σήμερα 29 μέλη, μεταξύ των οποίων πολλοί από τους μεγαλύτερους παραγωγούς και ορισμένοι από τους σημαντικότερους εισαγωγείς σιτηρών στον κόσμο. Πέραν της Ένωσης, μέλη του είναι, μεταξύ άλλων, η Αργεντινή, η Αυστραλία, ο Καναδάς, η

[1] ΕΕ L 21 της 27.1.1996, σ. 47.

Ινδία, η Ιαπωνία, η Ρωσία, η Ουκρανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ΗΠΑ. Η Κίνα και η Βραζιλία, εντούτοις, δεν είναι μέλη, ενώ η Αίγυπτος, η οποία αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους εισαγωγείς σίτου, αποχώρησε από τον οργανισμό την 1η Ιουλίου 2023.

Τα 29 μέλη του IGC έχουν συνολικά 2 000 ψήφους.

Όσον αφορά τις διαδικασίες του προϋπολογισμού (βλ. άρθρο 11 της σύμβασης), δηλαδή τον καθορισμό των ετήσιων εισφορών των μελών, η Ένωση έχει 376 ψήφους για το 2023/24[2].

Για τη λήψη αποφάσεων, δηλαδή για τις ψηφοφορίες (βλ. άρθρο 12 της σύμβασης), κατανέμονται 1 000 ψήφοι στα 11 μέλη εξαγωγής (συμπεριλαμβανομένης της Ένωσης με 240 ψήφους το 2023/24) και 1 000 ψήφοι στα 18 μέλη εισαγωγής. Πρέπει να τονιστεί ότι, καταρχήν, το IGC λειτουργεί με βάση τη συναίνεση και στην πραγματικότητα οι ψηφοφορίες είναι πολύ σπάνιες.

Στις συνεδριάσεις του IGC η Ένωση εκπροσωπείται από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 17 ΣΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρίστανται στις συνεδριάσεις του IGC, ιδίως στις συνόδους του Συμβουλίου.

2.3. Η προς έκδοση πράξη του Διεθνούς Συμβουλίου Σιτηρών

Στις 12 Δεκεμβρίου 2023, ο εκτελεστικός διευθυντής του IGC ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η Σενεγάλη προτίθεται να προσχωρήσει στη σύμβαση. Η επίσημη αίτηση υποβλήθηκε στις 22 Δεκεμβρίου 2023 και τα μέλη του IGC ενημερώθηκαν στις 3 Ιανουαρίου 2024[3].

Η αίτηση της Σενεγάλης εξετάστηκε από το IGC κατά την 59η σύνοδό της στις 24 Ιανουαρίου 2024. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, το IGC συμφώνησε ότι η απόφαση σχετικά με την αίτηση θα πρέπει να ληφθεί με γραπτή διαδικασία (επιστολική ψηφοφορία) και με προθεσμία έως τις 24 Απριλίου 2024. Σε περίπτωση που κανένα μέλος του IGC δεν υποβάλει εγγράφως ένσταση έως την ημερομηνία αυτή, η προσχώρηση της Σενεγάλης θα τεθεί σε ισχύ την 1η Μαΐου 2024.

Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 της σύμβασης, οι κυβερνήσεις όλων των κρατών μπορούν να προσχωρήσουν στη σύμβαση υπό τους όρους που θα κρίνει κατάλληλους το Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 33 στοιχείο δ) του εσωτερικού κανονισμού της σύμβασης για την εμπορία σιτηρών (στο εξής: εσωτερικός κανονισμός), η Επιτροπή Διαχείρισης εξετάζει τις αιτήσεις προσχώρησης και διατυπώνει συστάσεις στο Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 27 παράγραφος 2.

Οι ψήφοι της υπό προσχώρηση χώρας για τους σκοπούς του άρθρου 11 της σύμβασης (δηλ. ετήσια εισφορά των μελών), καθορίζονται από το ποσοστό των συνολικών συναλλαγών των υπό προσχώρηση χωρών στο σύνολο των συναλλαγών σιτηρών όλων των χωρών μελών του IGC, σύμφωνα με το άρθρο 33 στοιχείο β) του εσωτερικού κανονισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 της σύμβασης, το Συμβούλιο πρέπει να ορίσει τα μέλη που θα είναι μέλη εξαγωγής και τα μέλη που θα είναι μέλη εισαγωγής για τους σκοπούς της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή των εμπορικών συναλλαγών σιτηρών των εν λόγω μελών, καθώς και τις απόψεις τους. Το Συμβούλιο θα καθορίσει επίσης τα δικαιώματα ψήφου, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 της ίδιας διάταξης.

Μολονότι η σύμβαση δεν προβλέπει συγκεκριμένους κανόνες για τη διαδικασία της επιστολικής ψηφοφορίας (ή της γραπτής διαδικασίας), το άρθρο 14 της σύμβασης σχετικά με

[2] Το Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών λειτουργεί με βάση το οικονομικό έτος, από την 1η Ιουλίου έως τις 30 Ιουνίου.

[3] Έγγραφο AC (23/24) Misc.1 του IGC

τις «αποφάσεις του Συμβουλίου» δεν απαιτεί οι αποφάσεις αυτές να λαμβάνονται στο πλαίσιο συνόδου του Συμβουλίου.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Η Ένωση ήταν ανέκαθεν ενεργό μέλος του IGC και υποστήριζε τη διεύρυνση του οργανισμού.

Η Σενεγάλη είναι σημαντικός παραγωγός ρυζιού και ιδίως δευτερευόντων σιτηρών. Ωστόσο, δεν είναι αυτάρκης και δεν μπορεί να καλύψει πλήρως την εγχώρια ζήτηση. Ως εκ τούτου, η χώρα πρέπει να εισάγει πρόσθετες ποσότητες σιτηρών, συμπεριλαμβανομένου του σίτου.

Σε περίπτωση που τα μέλη του IGC εγκρίνουν την προσχώρηση της Σενεγάλης στη σύμβαση, η χώρα θα είναι μέλος εισαγωγής σύμφωνα με το άρθρο 12 της σύμβασης. Δεδομένου ότι η Ένωση είναι μέλος εξαγωγής, η προσχώρηση της Σενεγάλης δεν θα επηρεάσει τον αριθμό των ψήφων που διαθέτει η Ένωση για τους σκοπούς της ψηφοφορίας δυνάμει του άρθρου 12 της σύμβασης. Ωστόσο, με την προσχώρηση της Σενεγάλης θα μπορούσε να μειωθεί ελάχιστα, από το οικονομικό έτος 2024/25, ο αριθμός των ψήφων που διαθέτει η Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 11 της σύμβασης, βάσει του οποίου καθορίζεται η οικονομική εισφορά των μελών.

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι το Συμβούλιο να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή να ψηφίσει, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπέρ της προσχώρησης της Σενεγάλης στη σύμβαση.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας».

Η έννοια των «πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο.

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η προς έκδοση πράξη του IGC έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του αριθμού των μελών του IGC. Η προς έκδοση πράξη του IGC παράγει έννομα αποτελέσματα επειδή θα καθορίσει τους όρους της εν λόγω προσχώρησης, και ιδίως επειδή θα επηρεάσει την ισορροπία όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων εντός του IGC, οι αποφάσεις του οποίου λαμβάνονται με πλειοψηφία των μελών εξαγωγής και εισαγωγής, και είναι δεσμευτικές για τα μέλη του, όπως ορίζει το άρθρο 14 της Σύμβασης.

Η προς έκδοση πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Κατά συνέπεια, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, δηλαδή εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης αφορούν το εμπόριο γεωργικών προϊόντων.

Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

5. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Η προσχώρηση της Σενεγάλης θα επηρεάσει την κατανομή των ψήφων των μελών στο πλαίσιο του IGC για τις διαδικασίες προϋπολογισμού που προβλέπονται στο άρθρο 11 της σύμβασης. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να δημοσιευτεί η απόφαση του Συμβουλίου στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* μετά την έκδοσή της.

2024/0062 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών σχετικά με την προσχώρηση της Σενεγάλης στη σύμβαση για την εμπορία σιτηρών του 1995

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η σύμβαση για την εμπορία σιτηρών του 1995 (στο εξής: σύμβαση) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση 96/88/ΕΚ του Συμβουλίου[1] και άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 1995. Η σύμβαση συνήφθη αρχικά για περίοδο τριών ετών.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 33 της σύμβασης, το Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών δύναται να παρατείνει τη σύμβαση για διαδοχικές περιόδους οι οποίες δεν υπερβαίνουν τα δύο έτη κάθε φορά. Από τη σύναψή της, η σύμβαση παρατείνεται τακτικά για επιπλέον περιόδους δύο ετών. Η σύμβαση παρατάθηκε τελευταία φορά με απόφαση του Διεθνούς Συμβουλίου Σιτηρών στις 14 Ιουνίου 2023[2] και παραμένει σε ισχύ έως τις 30 Ιουνίου 2025.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 της σύμβασης, οι κυβερνήσεις όλων των κρατών μπορούν να προσχωρήσουν στη σύμβαση υπό τους όρους που θα κρίνει κατάλληλους το Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών.

(4) Στις 22 Δεκεμβρίου 2023 η Σενεγάλη υπέβαλε επισήμως αίτηση προσχώρησης στη σύμβαση. Εάν εγκριθεί η αίτηση προσχώρησης, η Σενεγάλη θα γίνει μέλος την 1η Μαΐου 2024.

(5) Η Σενεγάλη είναι σημαντικός παραγωγός ρυζιού και δευτερευόντων σιτηρών. Ωστόσο, δεν είναι αυτάρκης και δεν μπορεί να καλύψει πλήρως την εγχώρια κατανάλωση και, ως εκ τούτου, πρέπει να εισάγει πρόσθετες ποσότητες διαφορετικών σιτηρών.

(6) Εφόσον εγκριθεί η αίτηση προσχώρησης της Σενεγάλης στη σύμβαση και, συνεπώς, η συμμετοχή της στο Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών, η Σενεγάλη θα είναι μέλος εισαγωγής σύμφωνα με το άρθρο 12 της σύμβασης. Δεδομένου ότι η Ένωση είναι μέλος

[1] Απόφαση 96/88/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την έγκριση από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα της συμβάσεως εμπορίας σιτηρών και της συμβάσεως για την επισιτιστική βοήθεια που συνιστούν τη διεθνή συμφωνία για τα σιτηρά του 1995 (ΕΕ L 21 της 27.1.1996, σ. 47). [κατ' εξαίρεση, δεν υπάρχει διαθέσιμο ELI]

[2] Απόφαση (ΕΕ) 2023/991 του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2023, για τον καθορισμό της θέσης η οποία πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Διεθνούς Συμβουλίου Σιτηρών σχετικά με την παράταση της σύμβασης για την εμπορία σιτηρών του 1995 (ΕΕ L 135 της 23.5.2023, σ. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/991/oj).

εξαγωγής, η προσχώρηση της Σενεγάλης δεν θα επηρεάσει τον αριθμό των ψήφων που διαθέτει η Ένωση για τους σκοπούς της ψηφοφορίας δυνάμει του άρθρου 12 της σύμβασης. Ωστόσο, με την προσχώρηση της Σενεγάλης θα μπορούσε να μειωθεί, από το οικονομικό έτος 2024/25, ο αριθμός των ψήφων που διαθέτει η Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 11 της σύμβασης, βάσει του οποίου καθορίζεται η οικονομική εισφορά των μελών.

(7) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών και να εγκριθεί η προσχώρηση της Σενεγάλης στη σύμβαση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών είναι να εγκριθεί η προσχώρηση της Σενεγάλης στη σύμβαση εμπορίας σιτηρών του 1995.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος